

Добро управление на Район «Триадица» чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие

В рамките на организираната от фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ обществена дискусия на тема *Успешен диалог между гражданите и администрацията на СО - Район Триадица: как да го постигнем?*, бяха представени и обсъдени с присъстващите граждани и представители на граждански организации от район Триадица, направените изводи за състоянието на диалога граждани-администрация и препоръки за неговото подобряване. Разгледана бе и изработената в рамките на проекта пътна карта за бъдеща работа по проблема.

Активното участие на гражданите в дискусията оформи няколко много полезни предложения и идеи, родени от опита в комуникацията със Столична община и районните администрации въобще, не само тази на район Триадица. Тези идеи и предложения бяха разгледани и отразени от екипа по проекта в изработената Пътна карта и план за въздействие.

ПЪТНА КАРТА

(допълнена в съответствие с предложенията, направени в рамките на проведената на 24.10.2013 обществена дискусия с граждани и граждански организации)

Настоящата **Пътна карта** цели да подпомогне диалога между гражданите и местната администрация като в същото време очертае някои граждански задължения от морален и/или етичен характер, които произлизат от човешките и граждански права и препоръчва конкретни принципи на гражданското участие.

Съществува система от местни и международни закони, основаващи се на човешките и граждански права, и изпълнението на произтичащите от тази нормативна система правни задължения е предпоставка за успешното съвместно съществуване на всички – граждани, институции, организации, медии и не на последно място - бизнес.

Мирното, успешно съвместно съществуване, обаче, не зависи единствено от правата и свободите, гарантирани от закон. То зависи най-вече от това как гражданите се възползват от тях, как ги превръщат в реалност, какви ценности и начин на мислене възприемат при планирането и осъществяването на живота си и какво отношение проявяват към съгражданите си в техните семейства, към институциите, в обществото или в политическите кръгове.

По замисъл, Пътната карта трябваше да обхваща само процесът на консултации между гражданския сектор и администрацията, но в процеса на работа и отчитайки взаимовръзката

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г. в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица на културата – 2019 г.

Добро управление на Район «Триадица» чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие

между отделните **форми на участие/общуване**, концепцията се разшири, като обхваща всички, дефинирани от *Европейския кодекс на добрите практики за гражданско участие*, форми - достъп до информация, консултация, диалог и партньорство.

Достъпът до информация е основополагащ за активното участие на гражданите и техните организации и формирания в процеса на вземане на решения на местно ниво. Затова районната администрация трябва да предоставя обществена информация на НПО в достъпен формат.

Консултацията е форма, при която районната администрация се допитва до гражданите и гражданските организации за тяхната позиция върху определен проблем, политически или нормативен документ. Голяма част от гражданските организации притежават богат опит и експертиза в редица области, в това число изследване на проблеми в следствие на водените политики на местно и централно ниво и могат да бъдат от голяма помощ с експертни становища и препоръки, по които районната администрация да подаде обратна връзка.

Диалогът е инициатива, която трябва да бъде двупосочна, предполага отвореност от двете страни, активна обмяна на позиции и изработването на общи позиции, документи, предложения за промени в законодателството.

Партньорството е действие, което предполага споделени отговорности на всеки етап от процеса на вземане на решения, касаещи развитието на район „Триадица“ - от определянето на дневния ред и изработването до взимането на решение и изпълнението на инициативите за политики, като задължително включва съвместно участие на представители на граждани, техните структури и районната администрация в различни органи за вземане на решения.

Текущо състояние:

Съществува необходимост от сериозна работа във всички форми на участие, изброени по-горе. Отчитат се проблеми в достъпа до информация от страна на граждани и техните организации, например по проблеми, свързани с градоустройството и плановете за нови устройствени планове на район „Триадица“. В повечето от случаите на затруднен достъп до информация районната администрация не носи пряка отговорност за проблема, тъй като информацията се съхранява и разпространява от Столична община (СО), дирекции или институции към СО, или Главния архитект (в посочения пример с устройствените планове).

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г. в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица на културата – 2019 г.

**Добро управление на Район «Триадица» чрез
прилагане на механизми за повече прозрачност
и по-активно гражданско участие**

Консултациите, диалогът и партньорството са недобре развити, като форми на общуване и взаимодействие. Ако има някакви, те не се разпростират до голяма група граждани или граждански организации.

Важно е да се отбележи, че район „Триадица“ не е изключение от останалите столични райони или самата Столична община. Важно е да бъде отбелязано и че проблемите не са само от страна на администрацията. Наблюдава се недостатъчната активност от страна на гражданския сектор за инициране на съвместни дейности, които да имат системен характер и да решават системни проблеми на водените местни политики.

Администрацията на район „Триадица“ би могла да улесни достъпа до информация за гражданите, като своевременно публикува информация на лесно достъпни места не само в Общината, но и на обновена Интернет страница. Консултативният процес може да бъде улеснен и подобрен, чрез организиране и провеждане на обществените обсъждания в удобно за всички заинтересовани страни време. Много полезни в комуникацията и диалога с гражданите могат да бъдат неправителствените организации, които са в състояние да помогнат в допитване до общественото мнение на живеещите и работещите на територията на района по конкретни проблеми и въпроси.

Всички форми на участие и общуване между граждани и районна администрация могат да бъдат подобрени чрез развиване и застъпване на *електронното участие* в района, което предлага големи възможности за подобряване на демократичната практика и повишаване на степента на гражданско участие. Електронните инструменти допринасят значително за осигуряване на прозрачност, отговорност и отзивчивост на институциите, като същевременно насърчават по-голямо участие от страна на гражданите, предоставят увеличени правомощия, достъп до и всеобхватност на демократичния процес.

Както администрацията, така и гражданите и техните формации трябва да свикнат с идеята, че са елементи от един общ механизъм, който за да работи добре трябва да прави добро сцепление между отделните си съставни части.

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г.
в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица
на културата – 2019 г.

**Добро управление на Район «Триадица» чрез
прилагане на механизми за повече прозрачност
и по-активно гражданско участие**

План за въздействие:

- В краткосрочен план - Изработване и представяне на нова Интернет страница на район Триадица с работещ форум и възможности за електронно участие и адекватна и навременна обратна връзка – инициатирано от район „Триадица“, би могла да бъде подобрена по препоръки от гражданските организации по тяхна преценка.
В дългосрочен план добре е Столична община да обмисли и реализира идеята за създаване на обща или поне унифицирана уебстраница на всички райони, с цел улесняване на навигацията и достъпа до информация от страна на потребителите. Унифицирането на бланките за административните процедури и услуги ще бъде допълнителен плюс в тази посока. Гражданския сектор може да помогне с още идеи и конкретни предложения по темата, които да бъдат подадени електронно или обсъдени на нарочна среща по темата.
- Създаване на ясно разписани правила за осигуряване на лесен и ефективен достъп до информация, специално за нуждите на района – разработване от гражданския сектор, обсъждане, консултиране с и предаване на районната администрация.
Вече има отправено предложение относно достъпността на формата на документите. Към настоящия момент те се предоставят в pdf, който не подлежи на по-нататъшна машинна обработка и затруднява работата с информацията и правенето на анализи и оценки по нея. Част от лесния и ефективен достъп до информация е предоставянето ѝ във формат четим и обработваем от машини.
- Направеното сред гражданите проучване показва, че голяма част от гражданите не знаят какви са правомощията на районната администрация. Добре е да се помисли за една разяснителна кампания за тези правомощия, която да постави в ред отношенията граждани – районна администрация и да изясни областите, в които те могат да си взаимодействат, начините по които да го правят и случаите в които районната администрация може да е застъпник на интересите на гражданите в района пред администрацията на Столична община. Много често гражданите на района и районната администрация имат общи проблеми и интереси, които могат заедно да представят и отстояват пред Столична община – например във връзка с бюджета на района – процесът

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г.
в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица на културата – 2019 г.

Добро управление на Район «Триадица» чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие

трябва да се инициира от районната администрация, гражданският сектор може да бъде от помощ.

- Създаване - в район „Триадица“ - на база данни от активни граждански организации и формирания и активното им включване в обсъждания и дейности на общината – двупосочен процес, който е добре да се инициира от гражданския сектор и след създаване на базата-данни, тя да бъде представена на специална среща на служителите на районната администрация.
- Създаване на практика за провеждане на обществени дискусии и обсъждания на проблеми на района по примера и модела показан в рамките на настоящия проект „Добро управление на Район «Триадица» чрез прилагане на механизми за повече прозрачност и по-активно гражданско участие“. Активните граждански организации могат да бъдат много полезни в това отношение – както за сондиране на мнението на гражданите, така и за организиране на дискусиите и подпомагане изработването на решенията, чрез предоставяне на идеи и добри практики – също двупосочен процес, инициран от районната администрация.
- Инициране и подписване на партньорски споразумения или други рамкови документи между районната администрация и различни граждански структури с ясно определени начинание, роли, теми и области на въздействие, отговорности и процедури - общината – двупосочен процес, който е добре стартира след създаване на базата-данни.
- Създаване на съвместни консултативни органи и обществени съвети с НПО от район „Триадица“ – препоръчваме създаването на един, който да се събира по покана на администрацията при необходимост. Свикването на консултативните органи, може да става и по инициатива на гражданските организации при нужда.
- Създаване на офис за връзки с граждани, бизнес и НПО, който ще подобри достъпа на гражданите до районната администрация, предоставяйки информация за точната процедура и място, където да се отнесе даден проблем, спестявайки по този начин взаимната загуба на време и натрупването на излишно напрежение между двете страни в процеса – това е предложение на гражданите и неправителствените организации и може да стане първият опит за съвместни застъпнически действия на гражданите и районната администрация пред Кмета на СО.

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г. в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица на културата – 2019 г.

**Добро управление на Район «Триадица» чрез
прилагане на механизми за повече прозрачност
и по-активно гражданско участие**

- Добре е да се проучат възможностите за включване в програми и разработване на проекти за продължаващо обучение на районната администрация, което да поддържа и подобрява нивото на квалификация на служителите с цел осигуряване на един от 12те основни принципа на добро и демократично управление, формулирани от Европейската стратегия за иновации и добро управление на местно ниво – компетентност и капацитет.

За да бъдат ангажирани пълноценно и пряко гражданите в процеса на вземане на решения относно политиките на местно ниво неминуемо всяка една от страните трябва да отстоява определени морални категории в общуването/диалога. Непостижимо е да искаш някой да бъде коректен към теб, ако ти не си коректен към него или към някой друг. Невъзможно е да искаме обществото ни да е честно и младите хора да растат със здрав морал, ако ние не им даваме личен пример с постъпките и действията си. По тази причина:

- Необходимо е създаване, обсъждане и приемане на Декларация за задълженията на гражданите на район „Триадица“¹ или Граждански етичен кодекс, който да отстоява прилагането в гражданското ни ежедневие на **честност, разум, воля, доблест, доверие, разбиране, толерантност към различното мнение и независимост** - изработване на предложение от гражданския сектор, което да бъде подложено на широко обществено обсъждане и приемане в района (би могло да се координира от ръководството на консултативния съвет, например). Тъй като служителите на районната администрация са и граждани, работещи в района, те също ще трябва да се присъединят към спазването на неговите правила.

Една стара поговорка гласи, че „Рибата се вмирисва откъм главата“ и това сигурно продължава да е вярно за рибите, но не и за обществото на цивилизованите държави в 21 век. Колкото повече от нас, гражданите на България, изповядват морално и етично поведение в ежедневието си и в отношенията си с останалите, колкото повече от нас знаят и търсят правата си и са готови да инвестират време и упорство, за да докажат правотата си и да извоюват положителна промяна, толкова по-завишени изисквания ще имаме към останалите страни по обществения договор и постепенно ще развием добри практики за неговото спазване.

¹ Като основа би могла да се използва *Проекто-декларацията за задълженията на гражданите*, изработена от Теологически факултет, Университет на Майнц (Германия)

Този документ е изготвен с финансовата подкрепа на Столична община - Програма „Европа“, 2013 г.
в рамките на проект реализиран в подкрепа на кандидатурата на София и Югозападен регион за Европейска столица на културата – 2019 г.

